

Pilotna izvedba programa Usposabljanje s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije za delo s starejšimi v severovzhodni Sloveniji

Nova znanja o motiviranju in poučevanju starejših za uporabo IKT?

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza (AZM – LU) je od marca do julija 2014 pilotno izvedel program *Usposabljanje s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije za delo s starejšimi* s prvo skupino udeležencev. Skupino osemnajstih brezposelnih oseb je oblikovala območna služba zavoda za zaposlovanje, sicer pa je samo izvedbo financirala EU s sredstvi ESS. AZM – LU je vpisan v [Register zunanjih izvajalcev aktivnosti programov Aktivne politike zaposlovanja](#) (APZ), program pa je objavljen v [Katalogu programov izobraževanja in usposabljanja](#), kjer so določeni tudi vsebinski sklopi.

Vsebina in cilji programa

Cilj programa je bil, da bi udeleženci znali prenašati znanje računalništva in uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije na starejše. Slednji niso odraščali v nenehnem stiku z računalnikom, tuj jim je lahko že motorični stik z računalniško miško. Drugo dejstvo je naraščajoči delež starejših (nad 65 let), ki je po podatkih Statističnega urada RS (SURS) za leto 2011 znašal 16,5 %, po projekcijah do leta 2060 pa bi se naj podvojil na kar 33,4 %.

Naročnik si je vsebino programa zamislil kot konglomerat štirih različnih modulov, in sicer: podrobnega osnovnega znanja računalništva in IKT (110 ur), socialnih veščin (82 ur), metod dela s starejšimi (45 ur), podjetništva (23 ur) in tudi 20-urne prakse (modul 5). AZM – LU, še posebej pa predavateljsko ekipo, je čakala strokovno zahtevna naloga izbora in priprave podrobnejše vsebine programa usposabljanja. Tako obsežnega in celostnega programa za prenos znanja starejšim namreč še nismo izvajali. V zajeten in poglobljen program smo strnili znanja in zelo raznolike vire iz psihologije tretjega življenjskega obdobja ter tudi poznejših let življenja.

Učenje starejših ima številne posebnosti, saj se ob tem srečujemo z različnimi vrednotami generacij, neizogibnimi znaki staranja, različnimi osebnostnimi tipi starejših, ki zahtevajo nenehno prilagajanje, subtilno komunikacijo, strpnost in posluš za delo z ljudmi. *Ali ste kdaj poskušali učiti računalništvo svoje starše ali celo stare starše?* Vsebino programa smo udeležencem skušali približati s predvajanjem izobraževalnih filmov ACS in številnih posnetkov s spletne strani YouTube, s posredovanjem člankov in uporabnih spletnih strani ipd. Teoretična znanja iz psihologije staranja smo obogatili s pedagoško-didaktičnimi znanji, posebej s področja andragoške didaktike. Ker je cilj programa prenos računalniških znanj kot tehniške discipline, smo se z udeleženci veliko pogovarjali o praksi posredovanja tehniških znanj. Izobraževalna srečanja smo popestrili s številnimi gosti (učitelji starejših, predstavniki različnih organizacij). Veliko časa smo namenili pogovoru, delu v dvojicah in pripravi mini projektov, ki so jih kasneje udeleženci, bodoči mentorji starejšim odraslim, predstavili skupini.

Poseben izziv je predstavljala praksa, ki je za večino udeležencev našega usposabljanja pomenila prvi stik z vlogo mentorja. Varovanci Sončnega doma, družbe za storitve d.o.o. (na fotografiji) so z vedoželjnostjo sprejeli naše udeležence, ki so jim počasi in strpno odpirali vrata v svet računalništva, uporabo mobitela ipd. Babicam so pomagali narediti facebook-profil, da so lahko na povsem nov način komunicirale s svetom izven doma starejših, utrdili so znanje

pošiljanja elektronske pošte (poslali priponko, fotografijo) in še kaj. Zaključna evalvacija programa je pokazala, da bi udeleženci želeli še več prakse in njene refleksije.

Od kod znanje za prenos znanja starejšim ?

Izobraževalci odraslih se zavedamo, da je velikokrat lažje posredovati znanje o določeni znanstveni disciplini s področja konvergentnega mišljenja. Prenos mehkih znanj, kot so socialne veščine, komunikacija s starejšimi, na posamezno ciljno skupino pa so nemalokrat trši oreh. Več kot desetletne izkušnje s svetovalnim delom v svetovalnem središču so nam dale uvid, zagon in gotovost, da je to, kar smo se naučili ob individualnih in skupinskih svetovalnih obravnavah, nekaj zelo specifičnega. Vedenje o mišljenju in učenju učenja odraslih je še vedno skrita znanost. Svetovalci v svetovalnih središčih se pri svojem delu srečujemo tudi s starejšimi, z moderacijo skupinskih oblik svetovanja, z različnimi učnimi tipi, osebnostmi ... Vse te izkušnje, ki smo jim dodali poglobljeni študij strokovne literature o učenju in staranju, so naredile naš program unikaten in edinstven. Po prvi izvedbi lahko le upamo, da bomo še kdaj imeli priložnost in možnost, da usposabljanje ponovimo ter ga obogatimo in prilagodimo novi skupini.

Za konec pa še mnenje *Maje Notersberg*, bivše udeleženke izobraževanja: *»Na začetku celotnega izobraževanja sem videla velik potencial v pridobitvi zaposlitve na področju dela s starejšimi. Ampak slučaj je nanasel, da sem trenutno zaposlena na povsem drugem delovnem področju. Samo izobraževanje je bilo super, spoznala sem veliko novih ljudi, stkala nove kontakte in poznanstva. Podano nam je bilo zelo veliko uporabnega znanja, med drugim sem podrobno spoznala razmišljanje starejših ljudi, načine ter pristope delovanja v njihovi družbi. Celoten program je bil super naravnan. Izpostavila bi eno samo pomanjkljivost, tj. premalo prakse. Sicer pa lahko zaključim pozitivno: super družba, super predavatelji!«*

Alenka Sagadin Mlinarič (alenka.sagadin.mlinaric@azm-lu.si), AZM – LU